Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0824U003414

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 21-11-2024

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гарасимчук Назарій Андрійович

2. Nazarii A. Harasymchuk

Кваліфікація: 081

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6812-1667

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 081

Назва наукової спеціальності: Право

Галузь / галузі знань: право

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: 081 Право

Дата захисту: 19-12-2024

Спеціальність за освітою: Право

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): ДФ 7245

Повне найменування юридичної особи: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

Код за ЄДРПОУ: 02070967

Місцезнаходження: вул. Джона Маккейна, буд. 33, Київ, 02000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

Код за ЄДРПОУ: 02070967

Місцезнаходження: вул. Джона Маккейна, буд. 33, Київ, 02000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 10.71.61

Тема дисертації:

1. Зловживання адвокатом процесуальними правами у кримінальному провадженні

2. Abuse of procedural rights by an attorney-at-law in criminal proceedings

Реферат/анотація:

1. Вибір теми дисертації, її актуальність та теоретична значущість для науки кримінального процесу та правозастосовної практики зумовлені тим, що досягнення завдань кримінального провадження, насамперед щодо забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду, вимагає від усіх учасників кримінального провадження належної реалізації наділеними правами у межах і спосіб, передбачені законом. В іншому разі можна спостерігати випадки зловживання процесуальними правами, що, звісно, також має місце з боку адвоката як учасника кримінального провадження. Порушена проблематика потребує належного вирішення шляхом нормативного врегулювання у положеннях КПК України відповідної заборони щодо неприпустимості зловживання процесуальними права, зокрема й адвокатом. Представлена робота є кваліфікаційною науковою працею, у якій комплексно розглянуто сутність та ознаки поняття «зловживання адвокатом процесуальними правами у кримінальному провадженні», здійснено його

відмежування від суміжних дефініцій, проведено класифікацію, досліджено законодавство зарубіжних держав, національну судову практику та практику Європейського суду з прав людини, на підставі чого сформульовано пропозиції та рекомендації з удосконалення чинного законодавства України. За результатами опрацювання наукового доробку та судової практики щодо тлумачення поняття «зловживання адвокатом процесуальними правами у кримінальному провадженні» запропоновано розуміти діяння адвоката, яке безпосередньо не заборонено законом та не суперечить його обов'язкам, відповідає порядку реалізації права, передбаченого законом, унаслідок якого порушується (створюється загроза порушення) прав та/або законних інтересів інших осіб, за умови відсутності обґрунтування такої поведінки. Розгляд правової природи зловживання адвокатом процесуальними правами у кримінальному процесі дав змогу констатувати, що ця правова категорія не є новим явищем, адже історично успадкований та прямопропорційно залежить від стану розвитку адвокатури як інституції громадянського суспільства. На підставі здійсненого аналізу різних підходів вчених щодо виокремлення ознак зловживання правами, автором висловлена точка зору, що в контексті зловживання адвокатом процесуальними правами у кримінальному процесі доцільно виокремити такі ознаки: 1) безпосередньо не заборонено законом; 2) полягає у діянні (дії або бездіяльності); 3) суперечить принципу добросовісності; 4) дисонує з принципом розумності; 5) порушує (створює відповідну загрозу) прав та законний інтерес інших осіб; 6) має бути встановлено слідчим суддею, судом. За результатами проведеного наукового пошуку щодо відмежування зловживання адвокатом процесуальними правами від суміжних правових категорій зазначено, що зловживання процесуальними правами неприпустимо ототожнювати, а потрібно відмежовувати від інших суміжних правових категорій, зокрема таких, як: «нездійснення конкретного права», «порушення процесуального обов'язку», «помилки», «правомірної поведінки», «правопорушення». Розгляд класифікації зловживань адвокатом процесуальними правами в кримінальному провадженні здійснено за шістнадцятьма критеріями: 1) залежно від нормативного регулювання; 2) за рівнем правової регламентації; 3) за характеристикою вимог кримінального процесуального законодавства; 4) залежно від специфіки суб'єкта, який зловживає; 5) залежно від процесуального статусу учасника кримінального провадження, захист прав та законних інтересів чи представництво якого здійснює адвокат; 6) залежно від змісту зловживальницької поведінки (характеру поведінки); 7) залежно від стадії кримінального провадження; 8) за якісною ознакою; 9) за кількісною ознакою; 10) залежно від розповсюдженості зловживання; 11) залежно від об'єкта, якому заподіюється шкода; 12) залежно від наслідків зловживання процесуальними правами; 13) залежно від розміру завданої шкоди; 14) залежно від порушень вимог кримінального процесуального законодавства; 15) за суб'єктивною стороною; 16) за мотивацією діяльності. У контексті дослідження зловживання адвокатом процесуальними правами крізь призму тактичних прийомів зауважено, що виокремлення тактики захисту в межах криміналістичної тактики здійснюється як теоретичною необхідністю, так і практичною доцільністю. Зазначено, що криміналістична тактика не обмежується виключно слідчою та судовою практикою, адже також містить загальні та спеціальні рекомендації для інших учасників кримінального провадження, зокрема й адвоката. Здійснено аналіз вимог, які висуваються до тактичних прийомів адвоката, дотримання яких свідчитиме про відсутність у діях адвоката зловживання процесуальними правами. Зокрема, опрацьовані такі вимоги до тактичних прийомів адвоката, як: законність, вибірковість, етичність. Ключові слова: кримінальне провадження, процесуальні права, зловживання процесуальними правами, правнича допомога, захисник, адвокат, правосуддя, верховенство права, судовий процес, відвід, право на ознайомлення, доступ до правосуддя.

2. The choice of the topic of the dissertation, its relevance and theoretical significance for the science of criminal procedure and law enforcement practice is due to the fact that achievement of the objectives of criminal proceedings, primarily to ensure a prompt, complete and impartial investigation and trial, requires all participants to criminal proceedings to properly exercise their rights within the limits and in the manner prescribed by law. Otherwise, we may observe cases of abuse of procedural rights, which, of course, also occurs on the part of the advocate as a participant in criminal proceedings. The issue raised requires a proper solution by means of regulatory regulation in the provisions of the CPC of Ukraine of the relevant prohibition on the inadmissibility of

abuse of procedural rights, including by an attorney-at-law. The presented work is a qualifying scientific work which comprehensively examines the essence and features of the concept «abuse of procedural rights by an attorney-at-law in criminal proceedings», distinguishes it from related definitions, conducts a classification, studies the legislation of foreign countries, national case law and the case law of the European Court of Human Rights, and on the basis of which the author formulates proposals and recommendations for improving the current legislation of Ukraine. Based on the results of studying the scientific literature and case law on the interpretation of the concept of «abuse of procedural rights by an attorney-at-law in criminal proceedings», the author proposes to understand the act of an attorney-at-law which is not directly prohibited by law and does not contradict his/her duties, complies with the procedure for exercising the right provided for by law, and which results in violation (threat of violation) of the rights and/or legitimate interests of other persons, provided that there is no justification for such behaviour. The analysis of the legal nature of the abuse of procedural rights by an attorney-at-law in criminal proceedings has made it possible to state that this legal category is not a new phenomenon, since it is historically inherited and directly depends on the development of the Bar as an institution of civil society. Based on the analysis of various approaches of scholars to the identification of the signs of abuse of rights, the author expresses the view that in the context of abuse of procedural rights by an attorney-at-law in criminal proceedings, it is advisable to identify the following signs 1) is not directly prohibited by law; 2) consists in an act (action or inaction); 3) contradicts the principle of good faith; 4) is discordant with the principle of reasonableness; 5) violates (creates a relevant threat) the rights and legitimate interests of other persons; 6) should be established by the investigating judge, court. Based on the results of the research conducted to distinguish the abuse of procedural rights by an attorney-at-law from related legal categories, the author notes that abuse of procedural rights cannot be equated with, but should be distinguished from other related legal categories, in particular, the following: «non-exercise of a specific right», «breach of procedural duty», «mistakes», «lawful behaviour», «offences». The author analyses the classification of abuse of procedural rights by an attorney-at-law in criminal proceedings based on sixteen criteria 1) depending on the regulatory framework; 2) by the level of legal regulation; 3) by the characteristics of the requirements of criminal procedural legislation; 4) depending on the specifics of the abuser; 5) depending on the procedural status of a participant to criminal proceedings whose rights and legitimate interests are protected or represented by an attorney-at-law; 6) depending on the content of abusive behaviour (nature of behaviour) 7) depending on the stage of criminal proceedings; 8) on the qualitative grounds; 9) on the quantitative grounds; 10) depending on the prevalence of abuse; 11) depending on the object to which the harm is caused; 12) depending on the consequences of abuse of procedural rights; 13) depending on the amount of damage caused; 14) depending on violations of the requirements of the criminal procedural legislation; 15) on the subjective side; 16) on the motivation of the activity. Keywords: criminal proceedings, procedural rights, abuse of procedural rights, legal aid, defence counsel, attorney-at-law, justice, rule of law, trial, challenge, right to familiarization, access to justice.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Гарасимчук Н. А. Поняття та ознаки зловживання процесуальними правами адвокатом у кримінальному провадженні. Юридичний вісник. 2021. № 2. С. 211–218. DOI: https://doi.org/10.32837/yuv.v0i2.2175

- Гарасимчук Н. А. Зловживання процесуальними правами у аспекті вимог (принципів) тактичних прийомів адвокатів. Міжнародний науковий журнал «Інтернаука». Серія: «Юридичні науки». 2023. № 10. С. 109–114. DOI: https://doi.org/10.25313/2520-2308-2023-10-9267
- Гарасимчук Н. А. Заявлення невмотивованого відводу крізь призму зловживання адвокатом процесуальними правами. Вісник Львівського університету. Серія: Юридична. 2023. Вип. 77. С. 251–258. DOI: http://dx.doi.org/10.30970/vla.2023.77.251

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бортняк Катерина Василівна

2. Katerina V. Bortnyak

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6319-0409

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

Код за ЄДРПОУ: 02070967

Місцезнаходження: вул. Джона Маккейна, буд. 33, Київ, 02000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Абламський Сергій Євгенович

2. Serhii Y. Ablamskyi

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4716-3985

Додаткова інформація: https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57210260080

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571096

Місцезнаходження: пр-т Л. Ландау, 27, Харків, Харківський р-н., 61080, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дрозд Валентина Георгіївна

2. Valentyna H. Drozd

Кваліфікація: д. ю. н., професор, 12.00.09

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7687-7138

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький державний університет внутрішніх справ

Код за ЄДРПОУ: 08571423

Місцезнаходження: вул. Велика Перспективна, буд. 1, Кропивницький, Кропівницький р-н., 25000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство внутрішніх справ України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Теремецький Владислав Іванович

2. Vladyslav I. Teremetskyi

Кваліфікація: д.ю.н., професор, 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-2667-5167

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа "Інститут економіко-правових досліджень імені В. К. Мамутова Національної академії наук України"

Код за ЄДРПОУ: 13530946

Місцезнаходження: бул. Тараса Шевченка, буд. 60, Київ, 01032, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Добрянська Наталія Валеріївна

2. Natalia V. Dobryanska

Кваліфікація: к. ю. н., доц., 12.00.07

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-6319-0409

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського

Код за ЄДРПОУ: 02070967

Місцезнаходження: вул. Джона Маккейна, буд. 33, Київ, 02000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради	Пєтков Сергій Валерійович
Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні	Пєтков Сергій Валерійович
Відповідальний за підготовку облікових документів	Таврійський національний університет імені В. І. Вернадського, Масик Марія Зіновіївна
Реєстратор	УкрІНТЕІ
Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності	Юрченко Тетяна Анатоліївна